

Uusimaa • Nyland 2019

Sote- ja maakuntauudistuksen vaiheistaminen

StV:n kuuleminen 4.7.2018

Markus Sovala, muutosjohtaja
0406646091

Timo Aronkytö, sote-muutosjohtaja
0406315011

Uusimaa • Nyland 2019

PäMin ilmoituksen 27.6.2018 mukainen aikataulu sote-maakuntaudistuksen toteuttamiselle on hyvä

- Suunniteltu 19 kk vaaleista toiminnan aloittamiseen mahdollistaa maakunnan asiallisen järjestäytyminen ja poliittisen johtamisen käynnistymisen niin että palvelutuotanto voidaan turvallisesti siirtää kunnista maakunnalle asukkaiden tarpeet huomioiden.
 - Vaalit eivät saisi enää lykkääntyä syksyyn 2019 koska se vaarantaisi toiminnan aloittamisen 2021.
- Uusi aikataulu tekee ns. väliaikaisesta (VATE) toimielimiestä tarpeettoman.
 - Maakuntaa ei tarvita oikeushenkilönä ennen kun valtuuston toimikausi 1.8.2019 alkaa. Vaalien järjestämistä (ja suunnittelutietojen siirtoa varten) maakuntaliitolle voidaan tarvittaessa säätää uusia tehtäviä.
- Pilotointi tukee muutosvaihetta; tärkeää varmistaa että sen avulla voidaan vahvistaa myös julkisen palvelutuotannon kilpailukykyä.
- Pidentynyttä aikataulua voidaan käyttää hyödyksi järjestämisen ja tuottamisen erottamisessa harjoittelemalla sitä kuntien kanssa.
 - Uudellamaalla käynnistetään asiaa koskeva valmistelu.

Uusimaa • Nyland 2019

Valinnanvapauden aikataulut

- Uusi lykätty aikataulu todennäköisesti mahdollistaisi asiakassetelipalveluiden ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönoton Uudenmaan maakunnassa vuoden 2022 alusta. Tämä vastaa hallituksen vastineessa 18.6.2018 (korjattuna PÄMin ilmoituksen 27.6.2018 mukaisesti) esitettyä aikataulua.
- **Maakunta kuitenkin tarvitsee asiakaseteleiden myöntämisessä hallituksen esityksiä laajemman harkintavallan toiminnallisin ja taloudellisin perustein.**
- Suoran valinnan sote-keskuksien osalta aikataulu tulisi jättää mahdollisimman pitkälle maakunnan harkintaan. Aikatauluja ei ole ylipäätään tarkoituksenmukaista lyödä kiinni tässä vaiheessa koska niiden osalta on järkevää seurata markkinatilanteen ja maakunnan omien palveluiden kehitystä. Laissa voitaisiin kuitenkin asettaa ajallinen takaraja toiminnan aloittamiselle ja se voisi olla esim. vuosi 2024 (vastaa hallituksen esitystä).
- **Siirtymävaiheessa tarvitaan kuitenkin ns. pidäkkeet (katso seuraava sivu)**
- Suunterveydenhuollon osalta on edelleen todettava että sen toteuttaminen hallituksen esittämällä tavalla ei ole mahdollista ennen lisärahoituksen osoittamista (suuruusluokka 300 m€, tästä Uudenmaan osuus n. 100 m€).

Uusimaa • Nyland 2019

”Pidäkkeet”

- Sote-keskusten **suoran valinnan avautuessa suuri osuus Uudenmaan väestöstä siirtyy yksityisten sote-keskusten asiakkaiksi.**
 - Hankittujen selvityksien perusteella siirtymä voi olla jopa puolet väestöstä.
- **Nopea siirtymä aiheuttaa kasvavia kustannuksia** kun yksityisille tuottajille maksettavien kapitaatio- yms. korvausten vastapainoksi julkista tuotantokapasiteettia ei pystytä välittömästi sopeuttamaan. Samalla maakunnan rahoitusvastuu laajenee koko väestöön kun esim. Helsingissä julkisia terveyskeskuksia käyttää tällä hetkellä vain joka toinen asukas.
 - Tähän liittyy myös toiminnallisia riskejä kun yksityisen palvelutuotannon volyymi kasvaa erittäin nopeasti.
- **Siirtymäkauden riskejä voitaisiin tehokkaasti rajata myöntämällä maakunnalle väliaikainen oikeus rajoittaa yksityisten sote-keskuksien asiakaspaikkojen määrää.** Tämä voitaisiin toteuttaa myöntämällä listautuneille sote-keskuksille tuottajille vain osa (kaikille sama osuus) niiden suunnittelemista asiakaspaikoista. Harkinta tulee voida perustaa asiakasturvallisuuden lisäksi maakunnan taloudelliseen kantokykyyn niin että aiheutuva siirtymäkustannus rajoitetaan maakunnan taloudellisen kantokyvyn puitteisiin. **Harkintavalta voitaisiin rajata koskevaksi esim. valinnanvapauden toteuttamisen kahta tai kolmea ensimmäistä vuotta.**